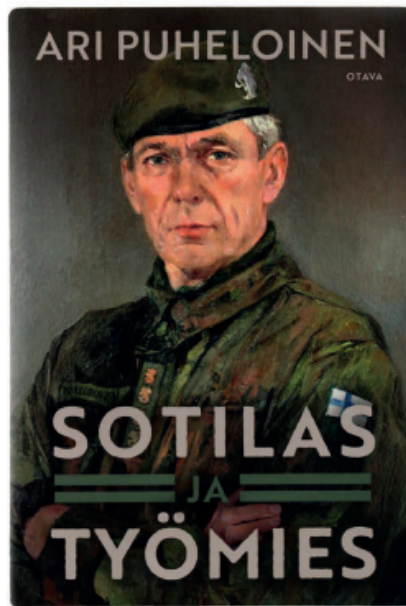

Puolustusvoimain entinen komentaja muistelee ja analysoi

Puolustusvoimain komentajana palvelleen upseerin muistelmateoksen ilmestyminen on aina merkkitapaus. Kenraali Ari Puheloinen helmikuun alussa 2023 julkaistut muistelmat saivat varsin laajan mediahuomion, ja kirjaston varaustilastojen kärkeenkin teos näytti nousseen. Tosin vain osa kirjasta on varsinaista muistelmäsäiltöä. Etenkin loppuosassa Puheloinen analysoi ja kommentoi nykyisiä tapahtumia Ukrainassa ja laajemmin maailmalla.

Meheviä anekdootteja ei kannata liiaksi odottaa, mutta analyysia ja pohdintaa sitäkin enemmän. Alaisen, kollegojen ja esimiesten nimiä sivuilla tulee vastaan harvakseltaan. Siinäkään mielessä kyse ei ole tarinakoosteesta puhumattakaan, että kirja olisi alistettu koston välikappaleeksi. Todennäköistähän on, että pitkän uran tehnyt upseeri väistämättä kokee ajoittain tulleen väärin kohdelluksi, vaikka olisi lopulta edennyt ylimmäksi komentajaksi asti. Henkilöhakemistoa kirjassa ei ole, joten vilkaisemalla tutut nimet eivät kirjasta löydy.

Tankkimiestausta

Kenraali Puheloinen muistelmat kiinnostavat panssariaselajin parissa työskennelleitä erityisesti, koska Puheloinen palveli Panssariprikaatis-

sa kolmeenkin otteeseen: ensin opetusupseerina, sitten Panssarivaunupataljoonan komentajana ja lopuksi vielä prikaatinkomentajana. Kovin runsaita muisteluksia näistä ajoista ei kuitenkaan heru. Muutamista kuvallitteen otoksista tosin löytyy monille tankkimiehille tuttuja henkilöitä.

Joukko-osastotason sijasta kirja käsittelee laajemmin työskentelyä ylemmissä johtoportaisissa. Hyvä näin, koska kaikilla meistä on kokemuksia sotaväen arjesta, monilla useammasakin roolissa. Sen sijaan korkeimpien virkojen näkökulma on vähemmän tuttu.

Panssariprikaatin komentajuuden jälkeen vuorossa olivat tehtävät Pääesikunnassa sekä Itäisen maanpuolustusalueen komentajana. Puheloinen tehtäväksi tuli myös johtaa Maa-voimien organisointi omaksi puolustushaarakseen.

Kansainväliset tehtävät

Ulkomaillekin Puheloinen lukijansa vie. Kenraali arvelee olevansa tois-
taiseksi ainoa suomalainen upseeri, joka on opiskellut pidemmän aikaa sekä Neuvostoliitossa / Venäjällä että USA:ssa. Kansainvälistä kokemusta ovat tuoneet myös tehtävä apulais-

Panssari 1-2023 49

sotilasasiamiehenä Moskovassa sekä komennus Etyj:n erityistehtävään.

Minulle on kerrottu eversti Matti Aaltosen joskus tokaiseen "Parempi kehua itseään kuin haukkua muita". Kenraali Puheloinen liikkuu eversti Aaltosen linjoilla. Omat hyvät suoritukset ovat toki sopivaa nostaa esille, ja Puheloinen tekee sen liiaksi korostamatta. Keskinkertaisilla suorituksilla ei ylimpään komentajanvirkaan olisi asiaakaan.

Vaativuudesta lähtökohdista maailmalle

Puheloinen on kertomansa perusteella pannut itsensä hyvinkin tiukoille esimerkiksi opiskellessaan venäjän sekä ruotsin kielen, eikä hän tunnu helpolla itseään päästäneen muutenkaan. Kova fyysinen työkin tuli tutuksi nuorena. Kielitaidon ja opiskelun merkitystä kenraali korostaa toistuvasti.

Kirja on myös kehityskertomus. Alkuosassa kenraali kertoo varsin perusteellisesti perhe- ja koulutaustaan Lappeenrannan lähimaisemissa. Erityisen kiitoksen häneltä saa Suomen tasa-arvoinen koululaitos. Vähävaraisenkin perheen lapselle aukesi väylä koulutukseen sekä jatko-opintoihin ja sitä kautta kiinnostaviin työtehtäviin. Myöhemmän vaiheen perhe-elämä tulee käsitellyksi ohimenevin maininnoin. Kirjan fokus on varsin tiiviisti Puolustusvoimiin liittyvissä asiakokonaisuuksissa.

Analyysia tapahtuneesta ja tulevasta

Rahoituksen leikkaaminen Puolustusvoimien omaehtoisesti aloittamasta uudistumisesta huolimatta on selvästi jättänyt entisen komentajan sieluun vamma. Puolustuskyky karsittiin poliittisten päätösten takia riskirajoille. Näistä ajoista kenraali kertoo varsin seikkaperäisesti.

Neuvostoliiton ja Venäjän tuntijana sekä maan kielen hyvin hallitsevana Puheloinen hahmottelee historian kautta Venäjän nykytilan syyt ja seuraukset pohtien samalla mahdollisia tulevia kehityskulkuja.

Teos on näkökulmiltaan ja sisällöltään hyvinkin laaja, mutta silti jäin kaipailemaan kommentteja panssarijoukko- ja eräässä vaiheessa kohdanneesta ja julkisuudessaakin käsitellystä lakkautusuhasta – tankkimiehenä Puheloinen olisi saattanut olla tästä sanansa sanottavana.

Seppo Simola

Sotilas ja työmies

Ari Puheloinen
Otava, 421 s.